

Arkivsak

26/06732-1

Saksbehandler

Mette Larsen

Saksgang

Ungdomsrådet

Eldrerådet

Råd for personer med

funksjonsnedsettelse

Hovedutvalg for inkludering, idrett og

kultur

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Fylkesutvalget

Fylkestinget

Møtedato

01.06.2026

01.06.2026

01.06.2026

02.06.2026

03.06.2026

09.06.2026

16.06.2026

Regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026-2033

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026-2033 godkjennes
2. Handlingsprogrammet til regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026-2027 godkjennes

Sammendrag

Saken presenterer oppfølgingen av politisk oppdrag fra Regional planstrategi (Vestfoldplanen) om å utarbeide en regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser.

Utkast til strategi for kultur reiseliv og opplevelser ble behandlet i fylkesutvalget i møte 03.02.2026 (sak 5/26). Strategien har vært på høring, og i denne saken presenteres høringsinnspillene og oppfølgingen av dem.

Fylkesutvalget vedtok 03.02.2026 (sak 7/26) at fylkesdirektøren skulle *legge frem en tydelig politisk prioritering av et begrenset antall hovedtiltak*. I denne saken presenteres også revidert handlingsprogram i henhold til vedtaket.

Bakgrunn og saksgang

Det følger av Vestfoldplanen at regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser skal utarbeides i 2024-2025. Strategien skal revidere og erstatte kulturstrategi (2021-2024) og regional strategi for reiseliv og opplevelser (2022-2030).

Fylkesutvalget behandlet i møte 03.02.2026 høringsutkast til strategi for kultur, reiseliv og opplevelser og fattet følgende vedtak:

- Forslag til strategi for kultur reiseliv og opplevelser 2026-2033 sendes på høring. Høringsfrist settes til 13. april 2026.

- Fylkesutvalget ber fylkesdirektøren, i forbindelse med første handlingsprogram for perioden 2026–2027, legge frem en tydelig politisk prioritering av et begrenset antall hovedtiltak innen kultur, reiseliv og opplevelser.

Strategien ble sendt på høring 13.02.2026.

Saken legges frem for hovedutvalg næring, klima og miljø og hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur avgir uttalelse. Fylkesutvalget innstiller til fylkestinget. Fylkestinget fatter endelig vedtak i saken.

Saksopplysninger

Fylkesdirektøren viser til saksopplysninger i saksfremlegget til sak i fylkesutvalget 03.03.2026 (5/26) for informasjon om rammer for strategiarbeidet. I foreliggende sak presenteres høringsinnspill og bakgrunn for endringer av forslag til strategi slik det nå foreligger.

Revidert forslag til strategidokument

Fylkesdirektøren har tydeliggjort strategiens formål og strategiske retning. Strategidokumentet er omarbeidet og tekstmengden er redusert uten å ta bort vesentlig innhold. Strategiens oppbygning er tydeliggjort, det er også Vestfolds fortrinn. Kapitlene oppsummeres slik at det blir lettere å lese, og retningen blir tydeligere.

Formålet er i revidert strategi formulert slik:

Samarbeid mellom kultur og reiseliv gir nye muligheter for utviklingen i Vestfold. Det overordnede formålet med strategi for kultur, reiseliv og opplevelser er derfor å gi retning for hvordan kultur og reiseliv sammen, og hver for seg, kan bidra til grønn omstilling, sosial bærekraft og fremtidsrettet regional vekst med Vestfoldplanen som ramme. Strategien skal løse dette ved å synliggjøre hvordan

- Kultur og reiseliv kan være en drivkraft for et **inkluderende og mangfoldig Vestfold**
- Kultur og reiseliv kan være en drivkraft for **et sterkere og mer attraktivt Vestfold**
- Kultur og reiseliv kan være en drivkraft for et **grønnere og mer bærekraftig Vestfold**

Strategien skal på denne måten:

- bidra til at det blir attraktivt å bo, besøke og etablere virksomhet i Vestfold.
- vise retning, og legge til rette, for gode utviklingsmuligheter i kultur- og reiselivsfeltet
- synliggjøre hvordan kultur og reiseliv gjensidig kan forsterke hverandre slik at de viktigste ressursene Vestfold har – mat, kultur og natur - kan utnyttes på en god og bærekraftig måte.

Høringsinnspill

Invitasjon til høring ble sendt ut 13.02.2026. Den ble lagt under offentlige høringer på vestfoldfylke.no, og kommunisert som sak på vestfoldfylke.no, Facebook og LinkedIn. Kommunene fikk utsatt høringsfrist til 23.04.2026 for å forankre høringsinnspillene politisk. To aktører søkte om og fikk innvilget, utsatt frist til 23.04.2026.

Det kom inn 42 høringsinnspill.

Alle kommunene svarte på høringen. 5 av 6 kommuner har politisk forankret høringsinnspillet.

Oppsummering av høringsinnspill ligger vedlagt i tabell. Samtlige høringssvar finnes på postlista, og finnes ved å søke på 102534. En oppsummering av kommunens viktigste innspill er vedlagt.

De fleste høringsinnspillene støtter strategiens mål og mener at den viser til riktig retning.

33 av 42 gir uttrykk for at de støtter fylkeskommunens ambisjon om å se kultur og reiseliv i sammenheng i strategien.

De samlede innspillene fra høringsinnspillene kan oppsummeres slik:

1	Strategien er ordrik, og mer beskrivende enn strategisk
2	Strategien forplikter ikke fylkeskommunen økonomisk
3	Strategien er for bred og generell og mangler tydelig retning. Det er behov for en mer spisset strategi med klare prioriteringer
4	Strategien mangler målbare mål og styringsverktøy. Mange peker på fravær av konkrete mål, indikatorer og krav til effekt. Uten tydelig målstruktur og oppfølging svekkes strategiens funksjon som styringsverktøy
5	Åtte interessenter ønsker å ta tilbake eksisterende reiselivsstrategi og revidere den. En kommune foreslår at strategien deles opp igjen, eventuelt at det utarbeides to deltstrategier.
6	Idrett og idrettsarrangementer med det verdiskapingspotensialet de har, har lite oppmerksomhet
7	Flere aktører ønsker at de ble mer involvert i utarbeidelsen av strategien
8	Profesjonelle kunst- og kulturaktører må løftes tydeligere frem, og det er behov for forutsigbare rammevilkår. Det frie feltet beskrives som sårbart, og det etterlyses mer målrettede virkemidler og langsiktighet.
9	Frivillighetens rolle og behov for forutsigbarhet. Frivillige organisasjoner etterlyser stabile rammer, langsiktig støtte og tydeligere anerkjennelse som samfunnsaktør.

Høringsinnspill med relevans for andre planer eller strategier vil bli videreformidlet.

Etter vedtak vil det bli utarbeidet en versjon av strategidokumentet med bilder, faktabokser og Vestfold fylkeskommunes grafiske profil.

Revidert forslag til handlingsprogram

Handlingsprogrammet prioriterer bruk av fylkeskommunens virkemidler. Det viser aktuelle samarbeidspartnere og finansieringsform. De handlinger som trenger finansiering gjennom fylkeskommunens økonomi- og handlingsplan forutsetter vedtak for å realiseres. Handlingsprogrammet revideres hvert andre år.

Fylkesdirektøren har gjort endringer av handlingsprogrammet for å følge opp fylkesutvalgets vedtak med ønske om en tydelig politisk prioritering av et begrenset antall hovedtiltak innen kultur, reiseliv og opplevelser. Høringsinnspillene har påvirket handlingsprogrammet, og de prioriterte satsingene spesielt. I tillegg er en del av høringsinstansene oppført som samarbeidspartnere

Revidert handlingsprogram er organisert med prioriterte handlinger. De prioriterte handlingene har et mer langsiktig perspektiv, og vil i stor grad følge med videre til kommende handlingsprogram.

Følgende endringene er gjort:

- Handlinger er samlet og gruppert for å gjøre det lettere for leseren å orientere seg.
- Noen handlinger er konkretisert og fremstår nå som mer avgrenset til perioden 2026-2027.
- Noen handlinger er gjort mer aktive, mer konkrete eller lettere å måle.
- Fagområdene som skal jobbe med handlingen er vist visuelt i egen kolonne slik at fagområdene kommer tydeligere frem.

I første handlingsprogramperiode vil en del handlinger være overordnede da det er behov for å strukturere og planlegge hvordan prioriterte handlingene skal gjennomføres. Det kan derfor forventes at senere handlingsprogram vil ha flere konkrete handlinger.

Administrasjonen arbeider med mål- og resultatstyring med utgangspunkt i sammenhengen mellom Vestfoldplanen hovedmål, mål i planer og strategier, og videre oppfølging gjennom handlinger, indikatorer og rapportering. Målene i strategien vil ikke nødvendigvis være direkte målbare i seg selv, men skal kunne konkretiseres og følges opp gjennom relevante indikatorer der dette vurderes hensiktsmessig. Indikatorer og rapportering kan da videreutvikles og kobles til mål i vedtatte planer og strategier gjennom arbeidet med økonomi- og handlingsplanene.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Strategien har ingen umiddelbare administrative eller juridiske konsekvenser. Fylkesdirektøren vil vurdere administrative tiltak som er nødvendige for å sikre måloppnåelse. Økonomiske handlinger knyttet til det strategiske arbeidet forankres i økonomi- og handlingsplan. Det vil også bli gjort et arbeid for ekstern tilleggsfinansiering.

Fylkeskommunens tilskuddsportefølje vil være av avgjørende betydning for realiseringen av ny strategi. Tilsvarende samarbeidsavtaler med ulike aktører innenfor kultur- og reiselivsfeltet.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser tar utgangspunkt de tre Vestfoldmålene og med dem de tre bærekraftsdimensjonene - miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Denne tilnærmingen sikrer en helhetlig og målrettet strategi for kultur og reiseliv for de kommende åtte årene. Videre beskriver strategien hvordan Vestfold fylkeskommune vil samarbeide med andre aktører for å nå disse målene, noe som understreker betydningen av partnerskap og samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling i regionen.

Konsekvenser for CRPD

Regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026–2033 vurderes å være i tråd med FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Strategien legger vekt på sosial bærekraft, inkludering og bred samfunnsdeltakelse, og har betydning særlig for CRPD artikkel 3 (generelle prinsipper), artikkel 9 (tilgjengelighet) og artikkel 30 (deltakelse i kulturliv, fritids- og idrettsaktiviteter). Gjennom utvikling av arenaer, arrangementer og tilbud innen kultur, reiseliv, idrett og friluftsliv kan strategien bidra til økt tilgjengelighet og deltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne, forutsatt at hensynet til universell utforming og inkludering følges opp i handlingsprogram og gjennomføring.

Fylkesdirektørens vurdering

Fylkesdirektøren mener strategi for kultur, reiseliv og opplevelser er godt redskap i fylkeskommunens utøvelse av rollen som samfunnsutvikler. Strategien legger til rette for at kultur- og reiselivsfeltet i Vestfold kan bidra til å nå målene i Vestfoldplanen.

Målsettingene for å slå sammen kulturstrategien og reiselivsstrategien er å redusere antall planer, samt at strategiene delvis overlapper og kan gjensidig forsterke hverandre.

Det er første gang fylkesdirektøren utarbeider en samlet strategi for kultur og reiseliv, og hovedmålet er å samle feltet for økt samskaping i alle bærekraftskategoriene. Strategi for kultur, reiseliv og opplevelser er en mer overordnet strategi enn de to strategiene den erstatter. Det er en ny måte å jobbe på, og den vil derfor oppleves annerledes for mange aktører. Strategi for kultur, reiseliv og opplevelser ivaretar slik den nå foreligger, reiselivsfeltets og kulturfeltets egenart, og legger til rette for samhandling og synergier. En tettere kopling og likere mål for de to feltene, kan bidra til en positiv utvikling i fylket, både når det gjelder sosial bærekraft, klima og verdiskapning.

Strategien er planlagt for et åtte-års perspektiv. Fylkesdirektøren vil vurdere en forenklet rullering hvor oppdatert kunnskap og erfaringene med felles strategi, kan innarbeides. Dette kan gjøres i forbindelse med regional planstrategi etter valget i 2027.

Innspill om behov for tydeligere mål og retning går igjen. Noen innspill foreslår at strategi for reiseliv og opplevelser hentes opp igjen og revideres. Fylkesdirektøren merker seg at Nasjonal reiselivsstrategi sier at fylkeskommunen skal ta en koordinerende og langsiktig regional rolle. Regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser er på et overordnet nivå, og ligner dermed

på det mange fylkeskommuner har valgt der reiseliv koples med andre fagområder. Telemark har valgt en tilsvarende løsning som skal erstatte de to strategiene som Vestfold og Telemark hadde felles. Reiselivet er et bredt felt som berører mange av fylkeskommunens arbeidsområder. Feltet vil finne sine interesser i flere planer – blant annet opplæringsplanen, regional plan for bærekraftig arealpolitikk og plan for mobilitet og kystsoneplanen. Fylkesdirektøren mener det er fordeler og ulemper med løsningen som er valgt, men mener at strategien som foreligger ivaretar både kulturliv og reiseliv, samtidig som den følger opp Vestfoldplanen på en god måte.

Fylkesdirektøren støtter at det er rom for å gi strategien en tydeligere retning. Det er derfor gjort tekstlige og strukturelle grep for å forbedre strategidokumentet. Fylkesdirektøren vil samtidig understreke at strategien vil ligge på et mer overordnet nivå enn de nåværende strategiene for kultur- og reiselivsfeltet. Det er viktig for å sikre tilstrekkelig handlingsrom og fleksibilitet over tid. Handlingsprogrammet har kortere varighet og skal i større grad sikre rom for umiddelbar handlekraft. Dette er konkretisert og gitt tydeligere prioriteringer

Fylkesdirektøren merker seg at det i høringsinnspillene er stor bredde i hvilke mål som trekkes frem som positive for ulike aktørers virksomhet. Det kan se ut til at målenes bredde på den måten er en styrke når innsatsen i strategien skal favne bredt. Med dette utgangspunktet mener fylkesdirektøren det er riktig å la målene være uendret.

Fylkesdirektøren forstår aktørers behov for forutsigbare og gode økonomiske rammevilkår. Strategien peker i stor grad på aktivitet som gjennomføres av eksterne aktører. En regional strategi forplikter ikke fylkeskommunen økonomisk, men gir retning for prioriteringer i fylkesdirektørens årlige forslag til budsjett. Målene og handlingsprogrammene vil ligge til grunn for prioriteringene.

Fylkesdirektøren registrerer at flere aktører etterspør målbare mål. Slik målene fremstår nå favner de bredt og ivaretar en fleksibilitet som er viktig i et åtte-års perspektiv.

Fylkeskommunen skal utvikle resultatmål og indikatorer som skal bidra til å konkretisere strategiens mål og styrke oppfølging og rapportering. Utvalgte indikatorer vil bli brukt i rapporteringen slik at man kan se utvikling gjennom strategiperioden.

Fylkesdirektøren registrerer et stort engasjement og mange forventninger underveis i prosessen og i høringsperioden. Noen av forventningene er knyttet til tidligere strategier og måten de har blitt til og virket. Andre forventninger er knyttet til denne nye strategien. Både engasjement og forventninger er positive krefter i et utviklingsarbeid. Det har vært gjennomført medvirkningsaktiviteter, og mange interessenter har vært invitert. Innspill herfra er tatt med i arbeidet gjennom ansattverksteder og arbeidsgrupper internt i fylkeskommunen. Fylkesdirektøren ønsker å understreke at omfanget av medvirkning må balanseres mot tid, ressursbruk og forventet leveransetidspunkt.

Satsingsområdene i handlingsprogrammet skal bidra til tverrfaglig og helhetlig innsats for å kople kulturfeltet og reiselivsfeltet sammen, for å kunne oppnå samfunnsgevinster som økt samfunnsdeltagelse og økt verdiskaping.

Fylkesdirektøren vurderer at forslag til strategi ivaretar dette på en god måte.

I rollen som regional utviklingsaktør fungerer fylkeskommunen som brobygger, kunnskapsleverandør og finansiell støttespiller for regional kulturutvikling. Forslag til strategi legger godt til rette for dette.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler at:

- Strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026-2033 godkjennes
- Handlingsprogrammet til regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026-2027 godkjennes

Vedlegg:

Strategien i digitalversjon (Framsikt): <https://apppublishframsikt-staging.azurewebsites.net/plan/vestfold/ba38cd77-0f7c-4ba4-a424-3e8ffdeebbe8/plan-dac50495-d4f9-4a55-89f6-c26fec464aff-37918/>

Vedlegg 1 - Strategi for kultur reiseliv og opplevelser. Wordversjon.

Vedlegg 2 - Høringsbrev regional strategi for kultur, reiseliv og opplevelser

Vedlegg 3 - Høringsinnspill, hovedpunkt

Vedlegg 4 - Kommunenes innspill, 10 punkt

Vedlegg 5 - revidert handlingsprogram

Vedlegg 6 - Oppsummering høringsinnspill og svar, strategi for kultur, reiseliv og opplevelser 2026